

บทที่ 1

บทนำ

1.สภาพปัญหา

เมื่อมีการทำสัญญาจ้างทำของขึ้น คู่สัญญาแต่ละฝ่ายย่อมคาดหวังว่าจะมีการปฏิบัติตามสัญญา โดยสัญญาจ้างทำของเป็นสัญญาที่มีลักษณะพิเศษ เป็นสัญญาซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่า “ผู้รับจ้าง” ตกลงรับทำการงานสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนสำเร็จให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่า “ผู้ว่าจ้าง” และผู้ว่าจ้างตกลงจะให้สินจ้างเพื่อผลสำเร็จแห่งการงานที่ทำนั้น ทั้งนี้เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์¹ มาตรา 587 เนื่องจากสัญญาจ้างทำของมีวัตถุประสงค์เน้นที่ผลสำเร็จของงานอันเป็นความต้องการของผู้ว่าจ้างในการทำสัญญาเป็นสำคัญ เป็นหนี้กระทำการ ฉะนั้นหากผู้รับจ้างไม่ชำระหนี้ , การชำระหนี้เป็นพันวิสัยเพราะความผิดอันจะโทษผู้รับจ้างได้ หรือผู้ว่าจ้างไม่ประสงค์ที่จะรับชำระหนี้ต่อไป กฎหมายจึงให้สิทธิแก่ผู้ว่าจ้างในการเลิกสัญญาได้ โดยได้บัญญัติหลักเกณฑ์ไว้ในบททั่วไปของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในมาตรา 386 ถึงมาตรา 389 และได้บัญญัติหลักเกณฑ์ไว้ในบทเฉพาะ ลักษณะจ้างทำของในมาตรา 593,มาตรา 596 และมาตรา 605 อีกด้วย ซึ่งโดยหลักแล้วสิทธิการเลิกสัญญาทั่วไปจะต้องเกิดจากความผิดของผู้รับจ้าง ผู้ว่าจ้างจึงจะมีสิทธิเลิกสัญญาได้ แต่มาตรา 605 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 เอกเทศสัญญา ลักษณะ 7 จ้างทำของ มีหลักเกณฑ์พิเศษที่แตกต่างจากสิทธิในการเลิกสัญญาทั่วไป กล่าวคือ ให้สิทธิแก่ผู้ว่าจ้างโดยอิสระแต่ฝ่ายเดียวในการเลิกสัญญาแม้ไม่ได้เกิดจากความผิดของผู้รับจ้าง โดยมีเงื่อนไขว่าสามารถเลิกสัญญาได้เสมอถ้าการงานที่จ้างยังไม่เสร็จอยู่ตราบใด เมื่อเสียค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้รับจ้างเพื่อความเสียหายอย่างใดอันเกิดแต่การเลิกสัญญานั้น ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่แตกต่างจากสิทธิในการเลิกสัญญามาตราอื่นๆเป็นอย่างมาก จึงอาจทำให้ผู้ที่สนใจ หรือผู้ที่นำไปปรับใช้อาจเกิดความสงสัยว่าบทบัญญัติมาตรา 605 จะเป็นบทบัญญัติยกเว้นบททั่วไปอย่างเด็ดขาดหรือไม่ และบทเฉพาะในสัญญาจ้างทำของครอบคลุมถึงเหตุแห่งการเลิกสัญญาทุกกรณีหรือไม่ กรณีใดบ้างที่ยังสามารถใช้สิทธิในการเลิก

¹ ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หากที่ใดอ้างเฉพาะมาตรา ให้ถือว่าเป็นมาตราในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สัญญาตามบททั่วไปได้อยู่ เนื่องจากในบทเฉพาะบางมาตราก็เป็นบทยกเว้นในบททั่วไป แต่ในบางมาตราบทเฉพาะก็ครอบคลุมไปไม่ถึง ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้มีความเหมือนและแตกต่างกันอย่างไรบ้าง มีขอบเขตในการใช้สิทธิเลิกสัญญาเล็กน้อยเพียงใด ผู้เขียนจะได้นำมาศึกษาและวิเคราะห์ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่กล่าวมาข้างต้นนี้ล้วนแต่ให้สิทธิแก่ผู้ว่าจ้างในการเลิกสัญญาทั้งสิ้น ซึ่งหากไม่มีความเข้าใจในการใช้สิทธิในการเลิกสัญญาอย่างถ่องแท้ เมื่อนำไปปรับใช้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอาจเกิดผลเสียแก่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายได้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงวิเคราะห์ถึงเหตุแห่งการเลิกสัญญาจ้างทำของซึ่งมีอยู่ในบททั่วไปและบทเฉพาะ พร้อมทั้งผลของการเลิกสัญญา ซึ่งขณะนี้บางเรื่องยังไม่มีกฎหมายบัญญัติหลักเกณฑ์ให้ครอบคลุมถึงเหตุของการเกิดสิทธิและผลของการเลิกสัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องค่าเสียหาย ในทางปฏิบัติพบว่ามีปัญหาหลายประการที่น่าสนใจเกี่ยวกับสิทธิตามกฎหมายในการเลิกสัญญาของผู้ว่าจ้าง อันเนื่องมาจากผู้รับจ้างไม่ชำระหนี้หรืออาจจะไม่ชำระหนี้ และสิทธิในการเลิกสัญญาโดยอิสระของผู้ว่าจ้าง ดังนี้

ปัญหาประการแรก การไม่ชำระหนี้ ตามมาตรา 387 อันทำให้เกิดสิทธิในการเลิกสัญญานั้นตัวบทเพียงแต่บัญญัติว่า “เมื่อคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งไม่ชำระหนี้.....” เท่านั้น แต่ไม่ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “ไม่ชำระหนี้” ว่าหมายความว่าอย่างไรบ้าง จะหมายถึง การไม่ชำระหนี้เลยโดยสิ้นเชิง การชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามสัญญา หรือการชำระหนี้ไม่ครบถ้วนหรือไม่นั้น จึงเป็นปัญหาหนึ่งที่คุณเขียนเห็นควรจะต้องศึกษาว่า คำว่า “ไม่ชำระหนี้” ตามมาตรา 387 นี้ หมายความว่าอย่างไรบ้าง และการไม่ชำระหนี้จะต้องมีขนาดอย่างน้อยเพียงใดอันจะทำให้ผู้ว่าจ้างใช้สิทธิเลิกสัญญาได้ และโดยหลักทั่วไปแล้วการเลิกสัญญาตามมาตรานี้ หากเกิดจากความผิดของผู้รับจ้างก็สามารถเลิกสัญญาได้อยู่แล้ว แต่ถ้าหากผู้รับจ้างไม่ได้กระทำความผิดจะสามารถเลิกสัญญาได้หรือไม่ กล่าวคือ ความผิดของผู้รับจ้างเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเลิกสัญญาหรือไม่ เพราะในวัตถุประสงค์ของสัญญาจ้างทำของนั้นคู่ที่ผลสำเร็จของงานเป็นสำคัญ ดังนั้นไม่ว่าผู้รับจ้างจะมีความผิดหรือไม่ก็ตาม แต่ถ้าหากงานที่ว่าจ้างนั้นยังไม่สำเร็จก็สามารถเลิกสัญญาได้เสมอ โดยไม่ต้องพิจารณาว่าผู้รับจ้างเป็นผู้ก่อให้เกิดเหตุขึ้นหรือไม่ แต่ความผิดของผู้รับจ้างจะนำไปพิจารณาเวลาที่ต้องชดใช้ค่าเสียหายเท่านั้น นอกจากนี้เมื่อเลิกสัญญาตามมาตรานี้แล้วฝ่ายใดจะเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องค่าเสียหาย หรือว่าหลักเกณฑ์ตามมาตรา 387 นี้เมื่อเลิกสัญญาแล้วถือว่าสัญญาสิ้นสุดโดยไม่ต้องพิจารณาถึงเรื่องค่าเสียหายอีก เนื่องจากบทบัญญัตินี้ไม่ได้วางหลักเกณฑ์ไว้เหมือนดังเช่นในมาตรา 605 และความรับผิดชอบนี้ใครเป็นผู้รับผิดชอบ และในขณะที่มีบทบัญญัติมาตรา 387 แล้ว มาตรา 605 ซึ่งเป็นบทเฉพาะนี้จะเป็น

บทยกเว้น มาตรา 387 อย่างเด็ดขาดหรือไม่ เพราะมาตรา 605 นี้ได้วางหลักเกณฑ์ไว้ว่า ตราบใดที่ การงานที่จ้างไม่แล้วเสร็จ ผู้ว่าจ้างเลิกสัญญาได้เสมอ ดังนั้นปัญหาที่ต้องพิจารณาคือว่า การใช้ สิทธิตามมาตรา 605 นี้จะครอบคลุมทุกกรณี โดยยกเว้นบทบัญญัติทั่วไปตามมาตรา 387 อย่าง เด็ดขาดหรือไม่

ปัญหาประการที่สอง การเลิกสัญญาตามมาตรา 593 นี้ เป็นบทเฉพาะที่บัญญัติ ขึ้นมาเป็นพิเศษแตกต่างจากหลักทั่วไปที่ว่า โดยปกติผู้ที่มีสิทธิเลิกสัญญาจะใช้สิทธิเลิกสัญญาได้ ต่อเมื่อมีการไม่ชำระหนี้เกิดขึ้นและหนี้นั้นต้องถึงกำหนดชำระแล้ว แต่ตามบทบัญญัติมาตรา 593 เป็นกรณีที่ให้สิทธิแก่ผู้ว่าจ้างเลิกสัญญาได้ แม้ผู้รับจ้างยังไม่ได้ฝ่าฝืนข้อกำหนดในสัญญา เพียงแต่มีพฤติการณ์ที่คาดหมายได้แน่นอนว่างานที่ว่าจ้างจะไม่สามารถเสร็จทันภายในกำหนด โดยมาตรา 593 นี้บัญญัติแต่เพียงว่าผู้ว่าจ้างเกิดสิทธิในการเลิกสัญญาเท่านั้น จึงเกิดปัญหาว่า มาตรานี้ให้สิทธิในการเลิกสัญญาทันทีหรือไม่ กรณีไหนบ้างที่จะใช้สิทธิเลิกสัญญาตามมาตรา นี้ได้ และจะส่งผลถึงสิทธิในการเรียกค่าเสียหายได้หรือไม่ ทั้งที่ผู้รับจ้างยังไม่ได้ผิดสัญญาเพียงแต่ คาดหมายว่าจะผิดสัญญาเท่านั้น เนื่องจากระบบของการเรียกค่าเสียหายโดยทั่วไปแล้วต้องมีการ ผิดนัดชำระหนี้ตามมาตรา 204 จึงจะเรียกค่าเสียหายได้ตามมาตรา 215 แต่มาตรานี้เมื่อผู้รับจ้าง ยังไม่ผิดนัดเลยจะสามารถเรียกค่าเสียหายได้หรือไม่ หรือมาตรานี้เป็นบทบัญญัติพิเศษที่ให้สิทธิ แก่ผู้ว่าจ้างในการเลิกสัญญาเท่านั้นโดยไม่มีสิทธิเรียกค่าเสียหาย แล้วเหตุใดกฎหมายจึงวาง หลักเกณฑ์เช่นนี้ เพราะถ้าพิจารณาจากหลักเกณฑ์การเลิกสัญญาตามมาตรา 387 แล้ว เมื่อผู้ รับจ้างผิดสัญญากฎหมายยังให้ออกให้ผู้รับจ้างในการแก้ตัวอีกครั้งเพื่อให้ชำระหนี้ให้ถูกต้อง หาก ยังคงเพิกเฉยไม่ชำระหนี้ก็เลิกสัญญาได้ แต่เมื่อพิจารณาตามมาตรา 593 นี้ ผู้รับจ้างยังไม่ได้ กระทำผิดสัญญาเลยเพียงแต่มีพฤติการณ์ที่คาดหมายว่าจะผิดสัญญาเท่านั้น เหตุใดจึงให้สิทธิ เลิกสัญญา หรือว่าลักษณะของการเลิกสัญญาตามมาตรา 593 นี้จะมีความร้ายแรงกว่ามาตรา 387 ปัญหาที่ต้องพิจารณาต่อมา คือว่า หากเป็นการกระทำที่ร้ายแรงกว่ามาตรา 387 แล้วการ กระทำลักษณะใดคือความร้ายแรงที่จะถึงขนาดที่ผู้ว่าจ้างจะเลิกสัญญาได้ และการใช้สิทธิเลิก สัญญาตามมาตรา นี้ ความผิดของผู้รับจ้างเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเลิกสัญญาหรือไม่

ปัญหาประการที่สาม ในกรณีที่ผู้รับจ้างชำระหนี้บกพร่อง ตามมาตรา 595 หรือ อาจจะไม่ชำระหนี้บกพร่องตามมาตรา 594 จะเป็นเหตุในการบอกเลิกสัญญาได้หรือไม่ เนื่องจาก มาตรา 594 และมาตรา 595 ไม่ได้บัญญัติให้สิทธิผู้ว่าจ้างในการเลิกสัญญา โดยมาตรา 594 กำหนดเพียงให้ผู้ว่าจ้างนำการงานที่ชำระบกพร่องให้ผู้รับจ้างแก้ไขสิ่งที่บกพร่องให้คืนดีภายใน เวลาที่กำหนด หากเลยระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ผู้ว่าจ้างจึงนำออกไปให้บุคคลภายนอกซ่อมแซม

ได้ต่อไป ขณะเดียวกันมาตรา 595 เพียงให้นำหลักกฎหมายซื้อขายมาใช้ ซึ่งกฎหมายซื้อขายก็ไม่ได้บัญญัติรับรองเรื่องสิทธิของการเลิกสัญญาไว้ จึงเกิดปัญหาขึ้นว่า หากการงานที่ส่งมอบชำระครบพร้อมหรือคาดหมายได้ว่าจะชำระครบพร้อมหากผู้ว่าจ้างต้องการเลิกสัญญาจะสามารถนำหลักเกณฑ์ในมาตราใดมาปรับใช้กับการเลิกสัญญากรณีนี้ได้ และถ้าหากเลิกสัญญาได้ เมื่อเลิกสัญญาแล้วจะสามารถเรียกค่าเสียหายได้หรือไม่ แล้วฝ่ายใดจะเป็นผู้มีสิทธิเรียกค่าเสียหายดังกล่าว โดยการเรียกค่าเสียหายนี้จะมีลักษณะเช่นเดียวกับการเรียกค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา 605 หรือไม่

ปัญหาประการที่สี่ เหตุของการเลิกสัญญาอันเกิดจากการชำระหนี้ล่าช้าซึ่งระยะเวลาเป็นสาระสำคัญ มีหลักอยู่ในมาตรา 388 ซึ่งเป็นบททั่วไป และมาตรา 596 ซึ่งเป็นบทเฉพาะ ทั้งสอง มาตราต่างมีหลักเกณฑ์การเลิกสัญญาที่เหมือนกัน แต่มาตรา 596 ซึ่งเป็นบทเฉพาะนั้นมีขอบเขตของการใช้สิทธิที่ขยายกว้างกว่ามาตรา 388 กล่าวคือ การชำระหนี้ล่าช้า ตามมาตรา 596 นั้น แบ่งได้เป็นสองกรณี คือ กรณีที่ระยะเวลาการชำระหนี้ไม่เป็นสาระสำคัญ กับระยะเวลาการชำระหนี้เป็นสาระสำคัญ ในกรณีที่ระยะเวลาไม่เป็นสาระสำคัญ แม้ผู้รับจ้างจะส่งมอบงานล่าช้าไม่ตรงตามกำหนดเวลาที่ได้ระบุไว้ในสัญญา หากงานนั้นยังคงเป็นประโยชน์แก่ผู้ว่าจ้าง ผู้ว่าจ้างก็ยังคงต้องรับงานนั้นไว้ แต่ถ้าหากระยะเวลาเป็นสาระสำคัญ คือ การรับชำระหนี้จะไม่เป็นประโยชน์แก่ผู้ว่าจ้างอีกต่อไป เพราะชำระหนี้ล่วงพ้นเวลา เช่นนี้ผู้ว่าจ้างมีสิทธิเลิกสัญญาได้ดังนั้นตามมาตรา 596 ผู้ว่าจ้างจึงมีสิทธิทั้งหมดลดสินจ้างในกรณีที่รับงานนั้นไว้ หรือจะเลิกสัญญาก็ได้แล้วแต่กรณี ส่วนตามมาตรา 388 นั้นเป็นเรื่องระยะเวลาการส่งมอบงานเป็นสาระสำคัญเพียงอย่างเดียว เนื่องจากในลักษณะจ้างทำของมีบทบัญญัติมาตรา 596 ไว้โดยเฉพาะแล้ว หากการงานนั้นส่งมอบล่าช้าล่วงเลยระยะเวลาที่ผู้ว่าจ้างกำหนดไว้อันเป็นสาระสำคัญ ผู้ว่าจ้างมีสิทธิเลิกสัญญาได้ทันทีตามมาตรา 596 โดยไม่ต้องนำมาตรา 388 มาใช้บังคับ เหตุผลที่เป็นเช่นนี้เพราะทั้งสองมาตรานี้ต่างมีหลักเกณฑ์ที่เหมือนกันในส่วนหนึ่งของระยะเวลาการชำระหนี้เป็นสาระสำคัญ มาตรา 596 จึงเป็นบทยกเว้นมาตรา 388 อย่างชัดเจน แต่เนื่องจากบทบัญญัติมาตรา 596 ไม่ได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับผลของการเลิกสัญญาไว้ ปัญหาจึงเกิดขึ้นว่า หากมีการเลิกสัญญาตามมาตรา 596 ไปแล้วจะส่งผลตามกฎหมายอย่างไรบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องค่าเสียหาย เมื่อใช้สิทธิเลิกสัญญาตามมาตรานี้แล้วผู้ว่าจ้างยังคงเรียกค่าเสียหายจากการเลิกสัญญาได้หรือไม่ หากเรียกค่าเสียหายได้จะเรียกได้ตามบทบัญญัติมาตราใด การลดสินจ้างกับการเรียกค่าเสียหายจากการเลิกสัญญานี้เป็นเรื่องเดียวกันหรือไม่ และถ้ามีการชำระหนี้ล่าช้าโดยที่ไม่ได้เกิดจากความผิดของผู้รับจ้าง ผู้ว่าจ้างจะสามารถเรียกค่าเสียหายได้หรือไม่

ปัญหาประการที่ห้า ปัญหาการเลิกสัญญาตามมาตรา 389 โดยทั่วไปแล้วสิทธิในการเลิกสัญญาตามมาตรา 389 นี้ต้องเกิดจากความผิดของผู้รับจ้างจึงจะใช้สิทธิเลิกสัญญาได้ เช่น จ้างวาดภาพเหมือนซึ่งไว้ใจในฝีมือของช่างคนนี้โดยเฉพาะ แต่ช่างกลับซบทรุดโดยประมาทเลินเล่อทำให้ตนเกิดอุบัติเหตุต้องถูกตัดแขนไปทั้งสองข้างทำให้ไม่สามารถวาดรูปต่อไปได้ การชำระหนี้จึงตกเป็นพันธียอันจะโทษช่างวาดภาพได้ ผู้ว่าจ้างจึงเลิกสัญญาตามมาตรา 389 นี้ได้ แต่ถ้าหากเป็นกรณีที่การชำระหนี้กลายเป็นพันธียโดยไม่ได้เกิดจากความผิดของผู้รับจ้าง เช่น ช่างวาดภาพไม่ได้ทำให้แขนของตนหักแต่มีคนซบทรุดเข้ามาชนช่างวาดภาพจนทำให้ช่างวาดภาพต้องถูกตัดแขนซึ่งกรณีเช่นนี้ไม่ได้เกิดจากความผิดของช่างวาดภาพ เมื่อช่างวาดภาพไม่สามารถชำระหนี้ให้แก่ผู้ว่าจ้างได้ หากผู้ว่าจ้างต้องการเลิกสัญญา ผู้ว่าจ้างจะสามารถใช้สิทธิในการเลิกสัญญาตามมาตรา 389 นี้ไม่ได้ให้สิทธิในการเลิกสัญญากรณีการชำระหนี้ตกเป็นพันธียอันไม่ได้เกิดจากความผิดของผู้รับจ้าง ผู้ว่าจ้างจะสามารถเลิกสัญญาตามมาตรา 605 ได้หรือไม่ และถ้าหากใช้สิทธิตามมาตรา 605 ได้ ในกรณีที่ผู้รับจ้างยังไม่เริ่มทำงานเลยจะต้องเสียค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้รับจ้างตามที่มาตรา 605 ได้บัญญัติไว้หรือไม่ และถ้าหากผู้รับจ้างได้เริ่มงานไปบางส่วนแล้วเกิดการพันธียขึ้นมาโดยไม่ได้เกิดจากความผิดของผู้รับจ้าง เมื่อใช้สิทธิเลิกสัญญาตามมาตรา 605 แล้ว จะส่งผลต่อการเลิกสัญญาอย่างไรบ้าง ผู้ว่าจ้างสามารถนำมาตรา 387 มาใช้กับการเลิกสัญญากรณีนี้ได้หรือไม่

ปัญหาประการที่หก ปัญหาตามมาตรา 605 เกี่ยวกับเรื่องขอบเขตการใช้สิทธิโดยอิสระในการเลิกสัญญาฝ่ายเดียวของผู้ว่าจ้างว่าสามารถใช้ได้ในทุกกรณีหรือไม่ กรณีใดบ้างจึงจะใช้สิทธิเลิกสัญญาตามมาตรา 389 นี้ได้ และหากพิจารณาตามบทบัญญัติมาตรา 605 อาจตีความได้ว่าการเลิกสัญญานี้เป็นการเลิกสัญญาโดยอิสระของผู้ว่าจ้าง แม้ผู้รับจ้างจะไม่ได้กระทำผิดก็ตาม ปัญหาที่น่าพิจารณาต่อมา คือว่า สิทธิในการเลิกสัญญาตามมาตรา 605 นี้ จะตีความรวมถึงกรณีที่ผู้รับจ้างกระทำผิดด้วยหรือไม่ ซึ่งหากเกิดจากความผิดของผู้รับจ้าง ผู้ว่าจ้างยังคงมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้รับจ้างตามมาตรา 605 อีกหรือไม่

ปัญหาประการที่เจ็ด ปัญหาเกี่ยวกับการตีความในเรื่องการชำระค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา 605 ที่ผู้ว่าจ้างจะต้องชำระให้แก่ผู้รับจ้างอันเกิดจากการเลิกสัญญานั้นมีหลักเกณฑ์ในการคำนวณอย่างไรบ้าง ซึ่งจากการศึกษาเปรียบเทียบกับระบบกฎหมายของต่างประเทศจะพบว่าหลักเกณฑ์ตามมาตรา 605 นี้มีที่มาจากประมวลกฎหมายแพ่งญี่ปุ่น ซึ่งจะมีหลักเกณฑ์การเรียกค่าสินไหมทดแทนที่แตกต่างไปจากประมวลกฎหมายแพ่งฝรั่งเศส ประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมัน และประมวลกฎหมายแพ่งสวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบการเรียกค่าเสียหายของประเทศเยอรมัน

ตามประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมัน มาตรา 649 ที่กำหนดให้สิทธิแก่ผู้รับจ้างในการเรียกสินจ้างอย่างเต็มจำนวนตามที่ได้ตกลงไว้ในสัญญา โดยสินจ้างดังกล่าวต้องนำมาหักกับจำนวนค่าใช้จ่ายที่ผู้รับจ้างไม่ต้องออกแรงงานเพิ่มหรือค่าวัสดุก่อสร้างที่ผู้รับจ้างได้ประหยัดไปอันเนื่องมาจากการเลิกสัญญา หรือรายได้อื่นใดที่ผู้รับจ้างสามารถขวนขวายหามาได้แต่ผู้รับจ้างจงใจไม่ขวนขวายที่จะได้มา จึงเกิดปัญหาว่าการคำนวณค่าเสียหายของประเทศไทยใช้หลักเกณฑ์ใดมาเป็นฐานในการคำนวณ และมีขอบเขตมากน้อยเพียงใด จะตีความรวมถึงค่าสินไหมทดแทนที่ไม่ใช่ตัวเงิน ค่าขาดกำไรหรือค่าเสียหายสำหรับการสูญเสียความคาดหวังที่เจ้าหนี้คาดว่าจะได้รับการปฏิบัติตามสัญญา และสินจ้างที่ได้กำหนดไว้ในสัญญาด้วยหรือไม่หากการงานที่ว่าจ้างนั้นยังไม่เริ่มลงมือกระทำหรือกระทำไปบ้างแล้วบางส่วนแต่ยังไม่เสร็จเรียบร้อยดี และที่สำคัญระบบการเรียกสินจ้างแม้ว่าได้เลิกสัญญาไปแล้วตามประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมัน มาตรา 649 เป็นแนวความคิดที่น่าศึกษาว่าจะนำมาแก้ปัญหาต่างๆของการเรียกค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา 605 ของไทยได้หรือไม่

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาหลักการใช้สิทธิการเลิกสัญญาตามกฎหมายของผู้ว่าจ้างให้มีความชัดเจนมากขึ้น เนื่องจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายในบททั่วไป และบทเฉพาะของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ยังมีถ้อยคำที่คลุมเครืออยู่ในเรื่องการใช้ถ้อยคำของกฎหมายในบางคำ บางมาตรา และคำอธิบายในทางตำรา ก็ยังไม่ชัดเจนว่าแต่ละมาตรา มีความแตกต่างและความสัมพันธ์กันอย่างไรบ้าง ทำให้เกิดปัญหาในการตีความและการปรับใช้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ประกอบกับปัจจุบันมีลักษณะของงานและหรือสัญญาจ้างงานที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น ดังนั้นจึงต้องศึกษาเพิ่มเติมเพื่อทราบถึงสิทธิของคู่สัญญาได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรม และนำไปปรับใช้กับข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

3. ขอบเขตการศึกษา

เน้นการศึกษาในส่วนสิทธิการเลิกสัญญาของผู้ว่าจ้างตามกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทยเป็นหลักโดยศึกษาในส่วนของบททั่วไป และบทเฉพาะ แม้ว่าประเด็นเรื่องสิทธิในการเลิกสัญญาตามบทบัญญัติมาตรา 605 จะไปซ้ำซ้อนกับวิทยานิพนธ์เรื่อง

“ปัญหาการเลิกสัญญาจ้างทำของ : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลิกสัญญาฝ่ายเดียวของผู้ว่าจ้างตาม พพพ. มาตรา 605 ” ก็ตาม แต่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาเพื่อให้เห็นภาพรวมทั้งระบบของสิทธิในการเลิกสัญญาของผู้ว่าจ้าง และมุ่งวิเคราะห์ศึกษาถึงขอบเขตของการใช้และการตีความของบทบัญญัติดังกล่าวว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรบ้างรวมถึงผลของการเลิกสัญญา พร้อมกับเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ โดยจะยึดถือและวิเคราะห์จากบทบัญญัติของกฎหมายที่เป็นแม่บทสำคัญ ซึ่งได้แก่ ประมวลกฎหมายแพ่งฝรั่งเศส ประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมัน และหลักสัญญาของประเทศอังกฤษ

4. วิธีการศึกษา

ใช้วิธีการค้นคว้ารวบรวมข้อมูล ในลักษณะของการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เพื่อศึกษาถึงทฤษฎี หลักกฎหมาย และความเห็นของนักนิติศาสตร์ คำพิพากษาของศาลฎีกา หมายเหตุท้ายคำพิพากษาศาลฎีกา ทั้งในประเทศและต่างประเทศ หนังสือตอบข้อหารือของสำนักงานอัยการสูงสุด รวมทั้งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เมื่อรวบรวมข้อมูลต่างๆแล้วจึงนำมาเรียบเรียง วิเคราะห์เชื่อมโยงหาข้อสรุปของหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติที่เหมือนและต่างกัน เพื่อนำไปสู่การเสนอแนะแนวทางของการคิดและการตีความ ปรับปรุงข้อกฎหมายในการใช้สิทธิในการเลิกสัญญาของผู้ว่าจ้างให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบหลักเกณฑ์ รายละเอียด เจตนารมณ์ ข้อบกพร่องของกฎหมายเพื่อเป็นการวางแนวทางในการใช้และการตีความให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย และความยุติธรรม รวมทั้งเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงตัวบทกฎหมาย นอกจากนี้ยังทำให้เกิดความกระจ่างชัดในเรื่องความสัมพันธ์และข้อแตกต่างของบทบัญญัติในแต่ละมาตรา เพื่อให้การใช้กฎหมายเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถนำไปใช้และตีความกรณีต่างๆที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอาจเกิดขึ้นในอนาคตได้ ก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่คู่สัญญาทั้งสองฝ่าย